

O B S A H:

1/ ZMĚNY V ZÁKONU O DANÍCH Z PŘÍJMŮ

2/ JINÝ ZPŮSOB VÝPOČTU DANĚ PŘI PŘÍJMU NAD 141764 Kč

3/ JEŠTĚ K PENĚŽITÉMU PŘÍSPĚVKU NA STRAVOVÁNÍ

4/ KRIZOVÉ OPATŘENÍ VLÁDY K PROVÁDĚNÍ PRACOVNĚLÉKAŘSKÝCH PROHLÍDEK

5/ ODPOVĚDI NA NEJČASTĚJŠÍ DOTAZY K ROČNÍMU ZÚČTOVÁNÍ ZA ROK 2020

Vážení přátelé,

v dnešním čísle informačního servisu se ještě věnujeme provedení ročního zúčtování záloh na daň z příjmů za rok 2020, a to hlavně formou odpovědí na nejčastější a nejzajímavější dotazy. Kromě toho zde najdete další aktuální informace o změnách v předpisech, které se týkají naší práce.

1/ ZMĚNY V ZÁKONU O DANÍCH Z PŘÍJMŮ

Zákonem 39/2021 Sb. se mění zákon 586/92 Sb. o daních z příjmů. Text § 15 odst. 1 věty třetí nově zní takto:

„V úhrnu lze odečíst nejvýše 15 % ze základu daně; to neplatí pro zdaňovací období kalendářních let 2020 a 2021, za která lze v úhrnu odečíst vždy nejvýše 30 % základu daně.“

Z této změny vyplývá, že pro zdaňovací období roku 2020 a 2021 bude možno uplatnit bezúplatné plnění (dar) až do výše 30% základu daně. Pro zdaňovací období v ostatních letech zůstává v platnosti 15% základu daně.

Tato změna je provedena z toho důvodu, aby si mohli poplatníci, kteří poskytli dary na boj s pandemií, uplatnit i vyšší částky než 15% základu daně.

UPOZORNĚNÍ: V roce 2020 je ještě základem daně „superhrubá mzda“ a v roce 2021 to již budou příjmy ze závislé činnosti nenavýšené o povinné pojistné (základ daně tedy bude nižší...).

Obdobná změna byla provedena v § 20 odst. 8 větě čtvrté, kde se doplnil tento text:

„V úhrnu lze odečíst nejvýše 10 % ze základu daně sníženého podle § 34; to neplatí pro zdaňovací období, která skončila v období od 1. 3. 2020 do 28. 2. 2022, za která lze v úhrnu odečíst vždy nejvýše 30 % základu daně sníženého podle § 34.“

Toto se bude týkat poskytování darů právníckými osobami v uvedených zdaňovacích obdobích.

K zvýšení možnosti odpočtu darů až do výše 30% základu daně vydala finanční správa toto upozornění:

Upozornění k tiskopisům daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob pro poplatníky, kteří využijí možnosti podle zákona č. 39/2021 Sb., a uplatní v daňovém přiznání dočasně zvýšenou částku, kterou lze v úhrnu odečíst od základu daně v rámci uplatnění nezdaniitelné části základu daně ve formě bezúplatného plnění (daru).

Upozornění k tiskopisům daně z příjmů fyzických osob

Dne **4. 2. 2021 nabyl účinnost zákon č. 39/2021 Sb.**, kterým došlo k novelizaci ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Danou novelou došlo dočasně ke zvýšení částky, kterou lze v úhrnu odečíst od základu daně v rámci uplatnění nezdaniitelné části základu daně ve formě bezúplatného plnění (daru).

Poplatník daně z příjmů fyzických osob si může v úhrnu odečíst od základu daně bezúplatná plnění, pokud přesáhnou 2 % ze základu daně anebo činí alespoň 1 000 Kč ve zdaňovacím období. **Maximálně v úhrnu lze odečíst nejvýše 30 % základu daně**, a to v rámci daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob (dále jen DAP DPF) za zdaňovací období roku 2020 a 2021 (např. pro zdaňovací období roku 2019 stále platí možnost odečtu nejvýše 15 % základu daně).

Využít výše uvedené možnosti lze v rámci řádného, opravného (pokud již bylo řádné DAP DPF podáno, a to do lhůty pro podání řádného DAP) nebo dodatečného přiznání. V této souvislosti upozorňujeme na povinnost poplatníka daně z příjmů fyzických osob uvést důvody pro podání dodatečného daňového přiznání, je-li podáváno na daň nižší.

POZNÁMKA: z tohoto upozornění finanční správy by se někdo mohl domnívat, že všichni, kteří poskytli dar vyšší než 15% ze základu daně by si sami měli podat daňové přiznání. Toto není třeba, protože ten, kdo splní ostatní podmínky a měl pouze příjmy ze závislé činnosti, může i nadále požádat zaměstnavatele o roční zúčtování záloh. § 38g se totiž nezměnil...

2/ JINÝ ZPŮSOB VÝPOČTU DANĚ PŘI PŘÍJMU NAD 141764 Kč

V DIS 2/2021 jsme v bodu 5 uvedli příklad výpočtu daně při příjmu nad 4násobek průměrné mzdy (141764 Kč), který jsme převzali ze stránek finanční správy a výpočet vypadal takto:

Zdanitelný příjem - 141 725 Kč.

*Základ pro výpočet zálohy na daň zaokrouhlený na 100 Kč nahoru - 141 800 Kč
Tento příjem již převyšuje limit pro rok 2021 tj. 141 764 Kč. Daň již bude počítána z dílčích základů daně.*

Dílčí základ pro výpočet zálohy do výše 4násobku průměrné mzdy je 141 764 Kč, a z toho 15% činí - 21 264,60 Kč ($141\,764 \times 0,15$).

Příjem přesahující 141 764, který bude zdaněn 23% sazbou, činí 36 Kč ($141\,800 - 141\,764$).

*Dílčí základ pro výpočet zálohy přesahující 4násobek průměrné mzdy tedy činí 36 Kč, z toho záloha na daň zvýšenou sazbou daně 23% - 8,28 Kč ($36 \times 0,23$)
Záloha na daň se vypočte jako součet dílčích základů daně - 21 272,88 Kč ($21\,264,60 + 8,28$)*

Tento součet se zaokrouhuje na celé koruny nahoru. Záloha na daň činí 21 273 Kč.

Jeden náš klient nás upozornil ještě na další matematicky možný způsob výpočtu, který dává stejný výsledek

Zdanitelný příjem - 141 725 Kč.

Základ pro výpočet zálohy na daň zaokrouhlený na 100 Kč nahoru - 141 800 Kč.

Daň 15% ze 141800 Kč je 21270 Kč.

Rozdíl mezi daňovým základem 141800 Kč a 4násobkem PM (141764) je 36 Kč a ten se zdaní 8%, což je 2,88 Kč.

$21270 + 2,88 = 21272,88$ zaokrouhleno 21273 Kč.

Takže výpočet je jiný a výsledek stejný... Zkoušeli jsme tento výpočet i při jiné výši příjmu a výsledek po zaokrouhlení byl shodný u obou způsobů výpočtu.

Zde bude záležet na tvůrcích programu na zpracování mezd, který způsob výpočtu ve svém zvolí.

3/ JEŠTĚ K PENĚŽITÉMU PŘÍSPĚVKU NA STRAVOVÁNÍ

V souvislosti s peněžitým příspěvkem na stravování se objevily dva protichůdné výklady k posuzování jedné směny pro daňové osvobození příspěvku u zaměstnance podle § 6 odst. 9 písm. b) ZDP.

Podle prvního výkladu **musí zaměstnanec odpracovat celou rozvrženou směnu** dle ZP, aby byl peněžitý příspěvek na stravování od daně z příjmů osvobozen až do 70% horní hranice stravného při pracovní cestě trvající 5 až 12 hodin (75,60 Kč).

Podle druhého výkladu lze pro daňové osvobození peněžitého příspěvku na stravování uplatnit to, co je v § 24 odst. 2 písm. j) bod 4 a to, že „**přítomnost zaměstnance během stanovené směny trvá aspoň 3 hodiny**“.

Pokud by platil první výklad, který obhajují právníci firem, které poskytují stravenky, nemohl by se od daně z příjmů osvobodit peněžitý příspěvek na stravování, pokud by zaměstnanec neodpracoval celou svoji směnu. Takže v případě návštěvy lékaře, doprovodu rodinného příslušníka do zdravotnického zařízení nebo čerpání půldne dovolené by zaměstnanec neměl nárok na daňové osvobození peněžitého příspěvku na stravování, protože neodpracoval celou svoji směnu. Toto asi ale nebylo úmyslem zákonodárců při zavádění tohoto příspěvku, a proto Vám nabízíme dosud publikované názory podporující druhý výklad, tj. že postačí přítomnost zaměstnance aspoň 3 hodiny během směny. Ministerstvo financí a ani GŘ se k této problematice zatím oficiálně nevyjádřilo...

V knize „Zdanění mezd a platů...v roce 2021“ od Ing. Ivy Rindové a Ing. Jany Rohlíkové (vydalo nakladatelství ANAG) je na str. 18 uvedeno citujeme:

„Peněžitý příspěvek má daňově opačný režim než stravenka, stejné podmínky jsou však pokud se týká přítomnosti zaměstnance na směně a nedovoleného souběhu příspěvku a stravného na pracovní cestě.“ Konec citace.

V Práci a mzdě č. 2/2021 napsal Ing. Matěj Nešleha, člen Prezidia Komory daňových poradců na str. 10 toto citujeme:

„Stravenkový paušál je finanční příspěvek zaměstnavatele na stravování zaměstnanců, přičemž na straně zaměstnance je od daně z příjmů osvobozen za jednu směnu finanční příspěvek až do výše 75,60 Kč (což představuje 70% horní hranice stravného pro pracovní cestu 5 až 12 hodin). Podmínkou je, že pracovní směna trvá alespoň 3 hodiny.“ Konec citace.

Na webových stránkách Práce a mzdy napsal Ing. Miroslav Bulla dne 5. 2. 2021 toto, citujeme:

*„Již za leden lze poskytnout **peněžitý příspěvek na stravování**, tj. stravenací (stravenkový) paušál. Příspěvek na stravování lze uplatnit jako **daňový výdaj (náklad)**, pokud je poskytnut za směnu, při které přítomnost zaměstnance v práci trvala aspoň 3 hodiny.“* Konec citace.

Příspěvek nelze uplatnit za zaměstnance, kterému v průběhu směny vznikl nárok na stravné při pracovní cestě podle zákoníku práce.

*Při splnění těchto podmínek je peněžitý příspěvek **daňově uznatelným nákladem zaměstnavatele** bez ohledu na výši příspěvku za směnu (např. i ve výši 200 Kč za směnu). Ovšem **část paušálu převyšující 75,60 Kč za jednu směnu podléhá odvodům pojistného i dani z příjmů ze závislé činnosti.***

I tento zaměstnanecký benefit by měl být upraven ve formě vnitřní směrnice, kolektivní smlouvy či ve mzdovém výměru.“ Konec citace.

ZÁVĚR: i z těchto citací je zřejmé, že zákonodárci chtěli pouze rozšířit okruh možností, jak zaměstnancům přispívat na stravování a nikoliv „navázat“ poskytování peněžitého příspěvku na odpracování celé směny... Situaci s poskytováním peněžitého příspěvku na stravování budeme i nadále sledovat a pokud se objeví „aktuální a snad i závazné výklady“ od MF nebo GŘ, tak je ihned zařadíme do dalšího čísla informačního servisu.

4/ KRIZOVÉ OPATŘENÍ VLÁDY K PROVÁDĚNÍ PRACOVNĚLÉKAŘSKÝCH PROHLÍDEK

Usnesením vlády o přijetí krizového opatření ze dne 18.ledna 2021 (sbírka zákonů 17/2021 Sb.) a následně Usnesením vlády ze dne 14. února 2021 (sbírka zákonů 71/2021 Sb.) byla opět přijata opatření k provádění pracovnělékařských prohlídek, a to takto:

- u osob, jejichž pracovněprávní vztah vznikne ode dne vyhlášení těchto opatření do ukončení nouzového stavu, není třeba provádět vstupní lékařské prohlídky a je možné je nahradit čestným prohlášením.

- u osob, které vykonávají činnosti epidemiologicky závažné, je možné čestným prohlášením nahradit zdravotní průkaz.

Platnost obou těchto čestných prohlášení je nejdéle do uplynutí 90 dnů ode dne následujícího po dni ukončení nouzového stavu (zatím platí nouzový stav do 28. února 2021, ale může být ještě prodloužen).

- v době trvání nouzového stavu není třeba provádět periodické prohlídky podle vyhl. 79/2013 Sb. Pokud jde o periodické prohlídky prováděné podle jiných předpisů, musí se i nadále provádět (např. zákon o silničním provozu apod.).

- jestliže platnost lékařských posudků skončí v době trvání nouzového stavu jsou nadále považovány za platné, a to nejvýše 90 dnů ode dne následujícího po dni ukončení nouzového stavu, nebo po dobu 30 dnů, pokud závěr lékařského posudku uvádí, že je způsobilá s podmínkou. Toto se bude týkat platnosti vstupních lékařských prohlídek, periodických a mimořádných prohlídek.

POZOR: Nouzový stav byl dne 26. února prodloužen Usnesením vlády 96/2021 do 28. března 2021, takže výše uvedeným opatřením se prodlužuje jejich platnost...

5/ ODPOVĚDI NA NEJČASTĚJŠÍ DOTAZY K ROČNÍMU ZÚČTOVÁNÍ ZA ROK 2020

Zaměstnanec nám v měsíci září nepředložil potvrzení o pokračování studia na svého syna, takže jsme od měsíce září neuplatňovali daňové zvýhodnění na toto dítě. Nyní v lednu předložil potvrzení o studiu pro ročník 2020/2021 opatřené elektronickou značkou Univerzity Karlovy, které mu elektronicky zaslala Univerzita Karlova. Můžeme toto potvrzení uznat pro účely uplatnění daňového zvýhodnění za měsíce září až prosinec? V případě, že ano, tak podle kterého zákona?

Podle § 2 písm. c) zákona 227/2000 Sb. o elektronickém podpisu je možné uznat i dokumenty opatřené elektronickou značkou odesílatele. Elektronickou značkou se rozumí údaje v elektronické podobě, které jsou připojené k datové zprávě nebo jsou s ní logicky spojené a které splňují následující požadavky:

- jsou jednoznačně spojené s označující osobou a umožňují její identifikaci prostřednictvím kvalifikovaného systémového certifikátu,
- byly vytvořeny a připojeny k datové zprávě pomocí prostředků pro vytváření elektronických značek, které označující osoba může udržet pod svou výhradní kontrolou,
- jsou k datové zprávě, ke které se vztahují, připojeny takovým způsobem, že je možno zjistit jakoukoliv následnou změnu dat.

Pokud jsou splněny tyto požadavky (což předpokládáme), je možno zaměstnanci v rámci ročního zúčtování záloh uplatnit daňové zvýhodnění na syna i za měsíce září až prosinec 2020. Daňové zvýhodnění za rok 2021 je možno poskytovat rovněž na základě tohoto potvrzení.

Zaměstnankyně s dvěma dětmi a příjmem 20000 Kč měsíčně pracovala do března 2020 a potom byla až do prázdnin na ošetřovném. V měsíci červenci odpracovala cca 10 dní a potom byla v karanténě a následně v pracovní neschopnosti (covid). Na podzim odpracovala asi jeden měsíc a potom až do konce roku opět ošetřovala děti. V měsících, kdy splnila podmínku poloviny minimální mzdy (7600 Kč) jí byl vyplacen daňový bonus. V průběhu roku z důvodu finančních problémů zrušila životní pojištění, na které ji přispíval zaměstnavatel částkou 1000 Kč měsíčně. Víme, že je tato zaměstnankyně povinna podat daňové přiznání a příspěvky zaměstnavatele od roku 2015 v něm uvést jako příjem podle § 6. Započtou se tyto dodaňované příspěvky do příjmů pro posouzení splnění podmínky 6násobku minimální mzdy (87600 Kč) pro vznik nároku na roční daňový bonus? Pokud by se nezapočetly, tak její příjmy za rok 2020 nedosáhly 6násobku minimální mzdy a musela by vrátit i vyplacené měsíční daňové bonusy.

Podle § 35c odst. 4 ZDP může daňový bonus uplatnit poplatník, který ve zdaňovacím období měl příjem podle § 6 nebo 7 aspoň ve výši 6násobku minimální mzdy. V § 6 odst. 9 písm. p) bodu 3. ZDP u příjmů od daně osvobozených se říká, že pokud dojde k předčasnému ukončení smlouvy na ŽP, na kterou zaměstnavatel přispíval, osvobození zaniká a příjmem podle § 6 ve zdaňovacím období, ve kterém k této skutečnosti došlo, jsou částky příspěvků na pojistné, které byly u pojištěného v roce výplaty nebo předčasného ukončení smlouvy a v uplynulých 10 letech od daně osvobozeny. Z uvedených §§ vyplývá, že i dodanění příspěvků zaměstnavatele na ŽP se považuje za příjem podle § 6 a pokud úhrn příjmů zaměstnankyně s dodaňovanou částkou příspěvků zaměstnavatele (dodaňují se poskytnuté příspěvky až od roku 2015) dosáhne 87600 Kč, bude mít tato zaměstnankyně dokonce nárok na roční daňový bonus v rámci daňového přiznání.

Od 15. 8. 2020 u nás nastoupili 2 zaměstnanci, kteří předtím pracovali ve firmě, která se dostala do platební neschopnosti a zaměstnancům nevyplatila mzdy za měsíce březen až červenec. V měsíci srpnu jim byly vyplaceny Úřadem práce mzdové nároky za 3 kal. měsíce. Započítávají se tyto mzdové nároky do zdanitelných příjmů, a kdo jim je případně potvrdí?

Vzhledem k tomu, že Úřad práce by měl podle odst. 3 § 10 zákona 118/2000 Sb. o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, sdělit zaměstnavateli, jenž nevyplatil mzdu, kterým zaměstnancům a v jaké výši uspokojil mzdové nároky, tak by potvrzení o zdanitelných příjmech vystavil bývalý zaměstnavatel v insolvenční. V potvrzení bude uvedeno, že se jedná o mzdy za 03-05/2020. To, že ÚP vyplatil dlužné mzdy za tyto měsíce až v měsíci srpnu neznamena, že měli zaměstnanci v měsíci srpnu současně dva plátce mzdy. Nový zaměstnavatel u nich může provést roční zúčtování záloh, protože se jedná o více postupných plátců daně.

Má nějakou možnost uplatňovat slevu na invaliditu náš zaměstnanec, který je poživatelé invalidního důchodu druhého stupně a v listopadu 2020 dosáhl důchodového věku a požádal si o starobní důchod? Tento zaměstnanec bude i nadále pracovat a jeho příjmy jsou dost vysoké.

Pokud by si zaměstnanec zašel s rozhodnutím OSSZ o tom, že je invalidní na příslušný FÚ, tak ten by mu měl vystavit potvrzení o tom, že u něho zanikl nárok na invaliditu druhého stupně z důvodu souběhu nároku na výplatu invalidního důchodu a starobního důchodu. Na potvrzení této skutečnosti existuje tiskopis MFin 5458. V případě, že doloží toto potvrzení je možné u něho uplatnit slevu i za měsíc prosinec a v roce 2021 může slevu na invaliditu uplatňovat i nadále, a to po dobu platnosti potvrzení.

Našemu zaměstnanci v roce 2019 daroval otec pozemky, které byly pouze v jeho vlastnictví. V roce 2020 je zaměstnanec výhodně prodal. V roce 2020 pracoval pouze u nás a dotaz zní, jestli mu můžeme udělat roční zúčtování záloh nebo si musí sám podat daňové přiznání?

Příjmy z prodeje nemovitostí jsou podle § 4 odst. 1 písm. b) ZDP od daně osvobozeny, pokud mezi nabytím a prodejem uplyne doba 5 let. Doba 5 let se zkracuje o dobu, po kterou byly pozemky prokazatelně ve vlastnictví zůstavitele v případě, že jde o prodej nemovitých věcí nabytých děděním od zůstavitele. Z toho vyplývá, že pokud byly pozemky zaměstnanci darovány (nikoliv zděděny) a doba vlastnictví nebyla 5 let je třeba, aby si zaměstnanec sám podal daňové přiznání a výnos z prodeje uvedl jako příjem podle § 10 ZDP. Podle § 10 odst. 5 je v těchto případech výdajem cena, za kterou věc poplatník prokazatelně nabyt a u bezúplatného nabytí (což je i dar od otce) je to cena podle předpisů o oceňování majetku (tj. odhadní cena). Rozdíl mezi prodejní cenou a cenou odhadní bude příjmem podle § 10 ZDP. Takže si tento zaměstnanec musí sám podat daňové přiznání.

Naše zaměstnankyně se v říjnu 2020 provdala. Od měsíce února 2021 nastupuje na peněžitou pomoc v mateřství a potom bude čerpat rodičovskou dovolenou. Do prosince si u nás zaměstnankyně uplatňovala daňové zvýhodnění na své dítě z předchozího manželství jako č. 2 a její druh si uplatňoval jejich dítě společně u svého zaměstnavatele jako č. 1. Za rok 2020 si chce zaměstnankyně požádat o roční zúčtování, ale v roce 2021 již nechce daňové zvýhodnění na děti uplatňovat. Jaký bude mít vliv uzavření manželství na způsob uplatňování daňového zvýhodnění?

Podle § 35c odst. 6 ZDP se za vyživované dítě považuje mimo jiné i dítě druhého z manželů. Z toho vyplývá, že manžel si bude moci uplatnit i děti manželky z předchozího vztahu. Proto mu budete muset vystavit potvrzení, že vaše zaměstnankyně neuplatňuje daňové zvýhodnění na obě děti a až se narodí další dítě, tak i na toto. Pokud by sňatek neuzavřeli, tak by se daňové zvýhodnění na dítě manželky z předchozího vztahu uplatnit nemohlo.

Zahrnuje se tzv. „rouškovné“ (částka 5000 Kč vyplacená poživatelům důchodu) do vlastního příjmu druhého z manželů?

Vzhledem k tomu, že tento příjem není vyjmenovaný v § 35ba odst. 1 písm. b) mezi příjmy, které se nezahrnují a ani žádné vládní nařízení neříká opak, započítá se do vlastních příjmu.

Zaměstnanec, který má u nás podepsané Prohlášení k dani, si nechce za rok 2021 uplatňovat zálohově slevu na poplatníka z důvodu, že si chce „spořit“ (při ročním zúčtování by se mu vrátilo celých 27840 Kč). Co musí tento poplatník udělat, abychom mohli takto postupovat?

Zaměstnanec může u zaměstnavatele (plátce daně) jen učinit (podepsat) Prohlášení k dani, nemusí však u plátce uplatnit nárok na základní slevu na poplatníka (nezatrhne na straně 1 Prohlášení uplatňují). Zaměstnavatel u tohoto zaměstnance sráží po celý rok zálohovou daň. Po skončení roku 2021 může zaměstnanec dodatečně uplatnit základní slevu na poplatníka (§ 38k odst. 7 ZDP) a současně požádat o provedení ročního zúčtování. V tomto případě vznikne přeplatek na dani, který se zaměstnanci vrátí nejpozději při zúčtování mzdy za měsíc březen 2022...

Může zaměstnavatel poskytnout daňově osvobozený příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem nebo na doplňkové penzijní spoření zaměstnanci, který u nás pracuje na dohodu o provedení práce, ze které není odváděno sociální ani zdravotní pojištění?

Zaměstnavatel může přispívat na penzijní připojištění nebo doplňkové penzijní spoření zaměstnancům v pracovním poměru i na dohodu o provedení práce za stejných podmínek, resp. se stejnými daňovými dopady, protože pro účely zákona o daních z příjmů se podle § 6 odst. 2 zákona o daních z příjmů za zaměstnance považují poplatníci s příjmy ze závislé činnosti uvedení v § 6 odst.1.

Zaměstnanec, který pobírá invalidní důchod třetího stupně, neplatil v průběhu roku 2020 žádnou zálohu na daň (uplatnila se sleva na poplatníka a na invaliditu). Nyní nás chce požádat o provedení ročního zúčtování a chtěl by si uplatnit nezdánitelnou částku z titulu poskytnutí daru ve výši 1200 Kč a vlastní platby zaplacené na životní pojištění ve výši 2500 Kč. Můžeme u něho provést roční zúčtování?

Roční zúčtování v tomto případě sice provést můžete, ale zaměstnanci není co vrátit, protože neplatil v průběhu roku 2020 žádnou daň... Zde by bylo vhodné zaměstnanci vysvětlit, že Vás nemusí o roční zúčtování žádat a jeho daňová povinnost je splněna srážením záloh.

Musí podat daňové přiznání poživatel starobního důchodu, který již nikde nepracuje, nemá ani příjmy z podnikání podle § 7 ZDP a jeho jediným příjmem byl příjem z příležitostného pronájmu automobilu, za který obdržel v roce 2020 částku 16000 Kč?

V tomto případě by se jednalo o příjem podle § 10 odst. 1 písm. a) ZDP (příjem z příležitostného nájmu movité věci), který je podle § 10 odst. 3 od daně z příjmů osvobozen do 30000 Kč za zdaňovací období. Pokud by ovšem toto vozidlo pronajímal soustavně, jednalo by se o příjem podle § 9 odst. 1 písm. b), který by

podléhal dani z příjmů, pokud by překročil u osoby bez příjmů podle § 6 částku 15000 Kč. I v případě, že se jedná o soustavný pronájem by tento starobní důchodce daň stejně neplatil, protože by si uplatnil slevu na poplatníka...

Zaměstnanec uplatňuje od roku 2018 odpočet úroků z úvěru, který získal na koupi bytu. V roce 2020 byt prodal. Můžeme u něho ještě uplatnit potvrzené úroky za rok 2020 nebo si musí podat daňové přiznání a dodanit odpočty úroků za roky 2018 až 2019?

Tomuto zaměstnanci můžete, při splnění ostatních podmínek, provést roční zúčtování záloh za rok 2020, ale nezdanitelnou částku z titulu zaplacených úroků již nelze za tento rok uplatnit, protože nebyl vlastníkem bytu ke konci zdaňovacího období.

Zjistili jsme, že jsme v roce 2019 odevzdali špatné tvrzení Vyúčtování daně vybírané srážkou dle zvláštní sazby daně fyzických nebo právnických osob. Daň jsme odvedli správně, pouze do vyúčtování jsme několik dohod neuvedli. Jak to máme opravit?

Vzhledem k tomu, že jste daň odvedli ve správné výši, provedete pouze dodatečné tvrzení, do kterého zahrnete vše, tedy to, co jste již tvrdili a přičtete i to, co jste opomněli. Dodatečné vyúčtování se vyplňuje celé (kromě sloupců 2 a 10). Rozdíl hodnot je uveden ve sloupci 9 a součet na řádku 13. Nezapomeňte připojit volný list s odůvodněním podání dodatečného vyúčtování.

O prázdninách u nás pracoval na DPP student, který po zbytek roku nikde jinde nepracoval. Podepsal u nás Prohlášení k dani a teď nás žádá o provedení ročního zúčtování. Můžeme mu jej provést?

Ano, provést jej můžete, ale je otázka, zda je to nutné. Pokud si vydělal tolik, že mu sleva na poplatníka veškerou daňovou povinnost vynulovala, pak stejně nebude co vracet. Pokud nějakou daň odváděl, pak mu jistě vznikne přeplatek, a jelikož v RZ použijete celou slevu na poplatníka je vhodné RZ provést.

Do dubna u nás pracovala starobní důchodkyně (65 let), která po zbytek roku nikde nepracovala. V průběhu roku ukončila pojistku na životní pojištění, kterou již měla déle než 60 měsíců, a bylo jí vyplaceno asi 30.000 Kč. Musí si podat daňové přiznání nebo jí můžeme udělat RZ?

Jelikož pojistku ukončila po splnění zákonných podmínek 60+60, nevzniká jí výplatou pojistky při ukončení smlouvy povinnost podat DPFO. A pokud po zbytek roku nikde nepracovala, můžete jí provést RZ, slevu na poplatníka uplatníte v plné výši, a pokud odváděla nějakou daň vznikne jí přeplatek na dani.

Od listopadu 2019 u nás pracoval Ukrajinec na pracovní poměr na dobu určitou do října 2020. V listopadu a v prosinci byl na Ukrajině a v ČR neměl žádné příjmy. Prohlášení k dani u nás podepsal. Máme mu zase dát celou slevu na poplatníka jako v roce 2019?

Ano, pokud vás požádá o provedení ročního zúčtování, tak slevu na poplatníka uplatníte v plné výši.

Nastoupil k nám zaměstnanec od 1. 12. 2020, u předchozího zaměstnavatele mu pracovní poměr skončil 15. 11. 2020. V období od 16. 11. do 30. 11. nikde nepracoval a nebyl ani hlášen na úřadu práce. Můžeme mu provést roční zúčtování za rok 2020?

Ano, roční zúčtování můžete provést, pokud máte od předchozího plátce Potvrzení o zdanitelných příjmech. Období druhé půlky listopadu, kdy nikde nepracoval, není na závadu.

Vzhledem k momentální koronavirové situaci nestihnou všichni naši zaměstnanci včas učinit (podepsat) Prohlášení poplatníka k dani na rok 2021. Co s tím máme dělat?

Podle ZDP může poplatník učinit (podepsat) Prohlášení k dani kdykoli do 30 dnů po vstupu do zaměstnání nebo každoročně do 15. února následujícího kalendářního roku. Pokud tuto povinnost nesplní, není možno u něho uplatňovat slevy na dani a daňové zvýhodnění. Dodatečný podpis Prohlášení (podpis Prohlášení za předchozí období) a hlášení změn se označuje XD.

V roce 2020 jsme za zaměstnance zaplatili zájezd v hodnotě 22000 Kč. Z toho je 20000 Kč hrazeno ze zisku po zdanění a 2000 Kč si zaměstnanec uhradil sám. Kvůli koronavirovým opatřením se zájezd nakonec neuskutečnil a zaměstnanec obdržel od cestovní kanceláře voucher, který může použít na jiný zájezd do konce roku 2021. Jak to bude v tomto případě s příspěvkem zaměstnavatele? Musí se částka 20000 Kč zdanit a zpojistnit?

Zaměstnanci jste zakoupením zájezdu poskytli nepeněžní plnění v hodnotě 20000 Kč, které je podle § 6 odst. 9 písm. d) ZDP osvobozeno od daně. Vzhledem k tomu, že zaměstnanci nebyly vráceny peněžní prostředky, ale zájezd byl pouze „posunut“ poskytnutím voucheru, nebudete z tohoto důvodu nic řešit a zaměstnanec může voucher využít v letošním roce. Pokud by mu byly vráceny peníze (zájezd se nemohl uskutečnit ani letos), podléhá tento jeho příjem odvodu daně z příjmu a obojího pojistného.

Zaměstnanec chce v ročním zúčtování daně uplatnit slevu na manželku, která je na rodičovské dovolené. Doložil nám potvrzení od ÚP, kde je uvedena částka přes devadesát tisíc, kterou manželka obdržela v roce 2020 na dceru se zdravotním postižením. Prý musel toto potvrzení dokládat v předchozím zaměstnání k uplatnění slevy na manželku. Můžeme u něho provést roční zúčtování?

Podle odst. 1 písm. b) § 35ba ZDP se do vlastních příjmů druhého z manželů nezahrnuje příjem plynoucí z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, který je od daně osvobozen. Zaměstnanci je možné provést při splnění ostatních podmínek roční zúčtování.

Zaměstnanec má u nás pracovní poměr od 1. 9. 2020 a požádal nás o provedení ročního zúčtování. Doložil za předchozí dobu potvrzení o délce studia na VŠ, kdy studium bylo ukončené státní závěrečnou zkouškou dne 25. 6. 2020 a v evidenci na ÚP byl od 17. 8. do 31. 8. 2020. Dále nám předložil potvrzení o zdanitelných příjmech od jiného plátce za měsíce leden až březen (při studiu brigáda). Slevu na studenta u předchozího plátce neuplatnil a chce ji uplatnit až při ročním zúčtování. Myslíme si, že my zpětně tuto slevu nemůžeme uplatnit. Je možné uplatnit ji v daňovém přiznání?

Pokud vám zaměstnanec předložil všechny vámi uváděné dokumenty do 15. února 2021 je možno u něho roční zúčtování provést a uplatnit celou základní slevu na poplatníka a studentský odpočet za měsíce leden až červenec (předpokládáme, že v měsíci červenci nikde nepracoval).

Zaměstnanec má od dubna roku 2018 uzavřeno životní pojištění, které splňuje podmínky soukromého životního pojištění. Zaměstnavatel mu přispíval měsíčně částku 200 Kč a zaměstnanec životní pojištění v srpnu 2020 zrušil. Od tohoto měsíce mu již nebyl poskytován příspěvek zaměstnavatele. Musí si zaměstnanec podat daňové přiznání, když příspěvky zaměstnavatele za devět měsíců roku 2018, za rok 2019 a 7 měsíců roku 2020 činily pouze 5600 Kč, což je méně než 6000 Kč? Od pojišťovny mu nebyly vyplaceny žádné prostředky.

Podle § 6 odst. 9 písm. p) bodu 3., pokud dojde k předčasnému ukončení smlouvy na ŽP, osvobození příspěvků zaměstnavatele zaniká a příjmem podle § 6 jsou příspěvky zaměstnavatele, které byly v uplynulých 10 letech od daně osvobozeny. Vzhledem k tomu, že toto platí od 1. 1. 2015, budou se dodávat příspěvky zaměstnavatele za roky 2015 až 2020. Zaměstnanec tak musí podat za rok 2020 daňové přiznání a jako příjem podle § 6 tam uvést 5600 Kč. Částka 6000 Kč pro posouzení povinnosti podat či nepodat daňové přiznání se vztahuje pouze k příjmům podle § 7 až 10 ZDP.

Na zletilé studující dítě našeho zaměstnance vystavil lékař posudek, že se není schopno připravovat na budoucí povolání pro nemoc. Je možné si na toto dítě uplatňovat daňové zvýhodnění i v tomto případě?

V tomto případě je třeba, aby zaměstnanec zašel s lékařským posudkem na finanční úřad, aby mu vystavil potvrzení, že poplatník vyživuje ve společně hospodařící domácnosti zletilé dítě do 26 let věku, které nepobírá invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně a nemůže se soustavně připravovat na budoucí povolání. Na potvrzení této skutečnosti existuje tiskopis „Potvrzení o splnění podmínek pro uznání slev na dani a daňového zvýhodnění...“ - 5458, který je ke stažení na stránkách Generálního finančního ředitelství.

Od roku 2015 přispíval zaměstnavatel svým zaměstnancům na penzijní připojištění se státním příspěvkem nebo na doplňkové penzijní spoření. Zaměstnanec si v roce 2020 smlouvu na penzijní připojištění předčasně ukončil. Musí tento zaměstnanec podat daňové přiznání a dodanit poskytnuté příspěvky zaměstnavatele obdobně jako u soukromého životního pojištění?

V případě, že zaměstnanec předčasně ukončí penzijní připojištění nebo doplňkové penzijní spoření bez nároku na penzi a současně bylo vyplaceno odbytné, nemusí uvádět příspěvky zaměstnavatele do daňového přiznání jako příjem podle § 6. V tomto případě podléhají příspěvky zaměstnavatele srážkové dani, kterou by měla srazit při výplatě penzijní společnost.

Jaký výsledek ročního zúčtování a výpočet daně má být uveden na mzdovém listě roku 2020?

Podle § 38j odst. 2 písm. h) zákona o daních z příjmů mzdový list obsahuje údaje o výpočtu daně a provedeném ročním zúčtování záloh a daňovém zvýhodnění. Pro účely mzdového listu za zdaňovací období 2020 se jedná o údaje o ročním zúčtování záloh a daňového zvýhodnění za zdaňovací období 2019, které bylo provedeno v roce 2020, a to včetně výpočtu daně za období 2019.

Je možno provést roční zúčtování u zaměstnance, který prodal v roce 2020 rodinný dům, ve kterém ale neměl bydliště alespoň po dobu dvou let před prodejem?

Podle § 4 odst. 1 písm. a) ZDP je příjem z prodeje rodinného domu, jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru a souvisejícího pozemku, pokud v něm měl prodávající bydliště bezprostředně před prodejem po dobu kratší 2 let, osvobozen, použije-li získané prostředky na uspokojení vlastní bytové potřeby. V případě, že příjem z prodeje nebude použitý na uspokojení vlastních bytových potřeb, bude podléhat zdanění podle § 10 odst. 1 písm. b) ZDP. Zdaněn bude příjem snížený o výdaje podle § 10 odst. 5 ZDP.

Náš zaměstnanec, občan Slovenské republiky, který je ale daňový rezident ČR, daroval 3x krev ve zdravotnickém zařízení na Slovensku. Můžeme mu v rámci ročního zúčtování za rok 2020 uplatnit nezdánitelnou částku za darování krve 3x3000 Kč jako dar?

Podle § 38g odst. 2 je povinen podat daňové přiznání poplatník, který uplatňuje bezúplatné plnění (dar) poskytnuté do zahraničí za podmínek stanovených v § 15 odst. 1. Tzn., že tento zaměstnanec si může bezúplatné plnění v částce 9000 Kč poskytnuté do zahraničí uplatnit, ale pouze v rámci svého daňového přiznání.

Někteří zaměstnavatelé po svých zaměstnancích každoročně vyžadují pro účely uplatnění daňového zvýhodnění "nově potvrzovat" od druhého zaměstnavatele, že druhý z poplatníků uplatňuje/neuplatňuje daňové zvýhodnění. Je uvedený postup správný?

Podle § 38l odst. 3 písm. c) zákona o daních z příjmů nárok na daňové zvýhodnění při stanovení záloh nebo daně prokazuje poplatník plátcí daně (jsou-li poplatníci vyživující děti v jedné společně hospodařící domácnosti zaměstnaní), potvrzením od zaměstnavatele druhého z poplatníků, ve kterém plátce daně uvede, na které děti druhý z poplatníků uplatňuje daňové zvýhodnění a v jaké výši, případně, že nárok na daňové zvýhodnění neuplatňuje.

Pro tyto účely se použije nepovinný tiskopis Potvrzení od zaměstnavatele druhého z poplatníků pro uplatnění nároku na daňové zvýhodnění tiskopis MFin 5556 vzor č. 2.

Toto potvrzení má neomezenou platnost, nové se vydává za předpokladu, že dochází ke změně v poskytnutí daňového zvýhodnění (a tuto změnu má poplatník povinnost nahlásit podle § 38k odst. 8 zákona o daních z příjmů plátců daně, tak jako jakoukoliv jinou změnu), tzn. nevyžaduje se pro každé nové zdaňovací období nové potvrzení. Tam, kde není druhým zaměstnaným poplatníkem uplatňováno daňové zvýhodnění vůbec – stačí i tzv. zkrácené potvrzení „že poplatník neuplatňuje daňové zvýhodnění“.

Svobodná dcera naší zaměstnankyně přerušila v roce 2020 studium na vysoké škole z důvodu porodu a péče o dítě, které se jí v průběhu studia narodilo. Můžeme uplatnit zaměstnankyni daňové zvýhodnění na vnuka, když žije s babičkou ve společné domácnosti?

Podle § 35c odst. 6 ZDP v případě, že rodiče vnuka nemají dostatečné příjmy, z nichž by mohli daňové zvýhodnění uplatnit, může daňové zvýhodnění na vnuka uplatnit babička při splnění podmínky společně hospodařící domácnosti. Dále by si babička mohla uplatnit i svou dceru, která se podle § 14 odst. 2 písm. d) zákona 117/95 Sb. o státní sociální podpoře považuje i v době přerušení studia za vyživované dítě (pokud je dceř do 26 let věku). Za soustavnou přípravu dítěte na budoucí povolání se totiž považuje také „doba přerušení studia na vysoké škole, po kterou by jinak trvala mateřská nebo rodičovská dovolená“. Vzhledem k tomu, že je zde odkaz na § 195 až 198 zákoníku práce, může být doba přerušení studia započtena jako studium až do tří let věku dítěte.

Pracují u nás manželé, kteří vyživují v domácnosti 2 děti, které navštěvují předškolní zařízení. Daňové zvýhodnění uplatňoval po celý rok otec dětí. Za rok 2020 zaplatili předškolnímu zařízení částku 15000 Kč za každé dítě. Nyní se na nás obrátili, jak by bylo nejlepší si rozložit slevu za umístění a daňové zvýhodnění na děti? Oba mají měsíční výdělek cca 20000 Kč a bojí se, aby jim sleva na dani za umístění dítěte nepropadla...

Z uvedených skutečností vyplývá, že pokud by si slevu za umístění (2x15000) uplatnila celou jen manželka, tak by u ní částka cca 6600 Kč propadla. Takže by bylo v tomto případě výhodnější, aby si manžel uplatnil slevu za umístění na jedno dítě a manželka na druhé. U manžela se po uplatnění slevy za umístění sníží daň a daňové zvýhodnění dostane formou daňového bonusu.

Se zaměstnancem se nemůžeme dohodnout na tom, zda je daňovým rezidentem nebo nerezidentem ČR. Můžeme požádat finanční úřad o určení rezidence a existuje na to nějaký tiskopis?

Potvrzení o tzv. „daňovém domicilu“ (tiskopis MFin 5232), tj. že poplatník je rezidentem ČR, vystavuje v ČR místně příslušný finanční úřad na žádost poplatníka po zaplacení správního poplatku. Poplatník musí předložit FÚ důkazy, ze kterých vyplývá, že podmínky pro rezidentství v ČR splnil. Potvrzení vystavují FÚ buď k určitému datu nebo za zdaňovací období, které již uplynulo. Potvrzení o tom, že poplatník není rezidentem v ČR se nevystavuje.

Závěrečný pozdrav je opět od pana MURPHYHO (asi k současné situaci...):

HEZKÉ CHVÍLE UTEČOU JAKO NIC. OŠKLIVÉ TRVAJÍ VĚČNOST.
